

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X KADENCJA**

Warszawa, dnia 24 marca 2021 r.

Druk nr 355

**Pan
Tomasz GRODZKI
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu, my niżej podpisani senatorowie wnosimy o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy o kinematografii.

Do reprezentowania nas w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniamy panią senator Gabrielę Morawską-Stanecką.

W załączeniu przekazujemy projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

(-) Halina Bieda	(-) Michał Kamiński
(-) Ryszard Bober	(-) Magdalena Kochan
(-) Marek Borowski	(-) Krzysztof Kwiatkowski
(-) Bogdan Borusewicz	(-) Ryszard Majer
(-) Marcin Bosacki	(-) Ewa Matecka
(-) Jacek Bury	(-) Gabriela Morawska-Stanecka
(-) Robert Dowhan	(-) Joanna Sekuła
(-) Artur Dunin	(-) Ryszard Świlski
(-) Tomasz Grodzki	

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy kinematografii

Art. 1. W ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii (Dz. U. z 2021 r. poz. 257) po art. 30 dodaje się art. 30a w brzmieniu:

„Art. 30a. 1. Podmiot prowadzący dystrybucję filmu, który w pierwszym tygodniu dystrybucji na polskim rynku ma być pokazywany w co najmniej 10 kinach, jest obowiązany przekazać Instytutowi:

- 1) kopię filmu na nośniku elektronicznym, a w przypadku filmu zagranicznego, który będzie udostępniany z napisami także listę dialogową filmu w języku polskim, nie później niż 21 dni przed pierwszym dniem dystrybucji filmu w kinach albo
- 2) pliki audio zawierające audiodeskrypcję i napisy do filmu w wersji audio, nie później niż na 48 godzin przed pierwszym dniem dystrybucji filmu w kinach.

2. Instytut przekazuje niezwłocznie i nieodpłatnie materiały, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, w celu realizacji audiodeskrypcji filmu organizacjom pozarządowym prowadzącym działania na rzecz udostępniania filmów osobom niepełnosprawnym z powodu dysfunkcji narządu wzroku.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

I. Cel projektowanej ustawy

Projektowana ustawa zmienia ustawę z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii (Dz. U. z 2021 r. poz. 257) w celu zwiększenia dostępności filmów rozpowszechnianych w kinach dla osób niepełnosprawnych z powodu dysfunkcji narządu wzroku.

W Polsce jest 1,7 mln osób z niepełnosprawnościami wzroku. Organizacje pozarządowe zajmujące się tą problematyką szacują, że dodatkowe 3 – 4 mln osób, szczególnie starszych, ma trudności w pełnym i satysfakcjonującym odbiorze filmu prezentowanego z napisami. Z wiekiem coraz trudniej jest im nadążać za szybko zmieniającymi się napisami oraz dzielić uwagę pomiędzy ścieżką napisów, a akcją dziejącą się na ekranie. Problem ten dotyczy również osób młodszych z różnymi formami dysleksji.

Osoby z tego typu niepełnosprawnościami praktycznie nie mają dostępu do kinematografii, gdyż nie zawiera ona potrzebnych udogodnień. Sytuacja ta powoduje, że osoby z niepełnosprawnością wzroku czują się wykluczone z życia kulturalnego i dyskryminowane w tym zakresie.

Przeciwdziałanie wykluczeniu z uczestnictwa w kulturze jest jednym z priorytetów polskiej i europejskiej polityki kulturalnej. Zadanie to jest szczególnie istotne w przypadku osób niepełnosprawnych, których partycypacja w sferze kultury jest często utrudniona z powodu częściowego lub zupełnego ograniczenia określonych możliwości percepcyjnych.

Powstawanie nowych rozwiązań intelektualnych i technologicznych umożliwiających pokonywanie takich barier oraz ich efektywne wdrażanie stanowią realną szansę na znaczne ograniczenie marginalizacji osób niepełnosprawnych w dostępie do dóbr kultury.

Problemem, szczególnie w kontekście dostępności filmów zagranicznych w kinach dla osób niepełnosprawnych z powodu dysfunkcji narządu wzroku, jest brak możliwości otrzymywania od dystrybutorów filmów zagranicznych w Polsce, przed planowaną premierą w kinie, materiałów niezbędnych do realizacji audiodeskrypcji.

W celu zmiany tej sytuacji proponuje się wprowadzenie regulacji prawnej obligującej podmiot prowadzący dystrybucję filmu na polskim rynku, do udostępniania, za pośrednictwem Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej, organizacjom pozarządowym

zajmującym się problematyką dostępności kina, materiałów umożliwiających stworzenie audiodeskrypcji i audio napisów przed rozpoczęciem dystrybucji filmu.

Tego rodzaju przepis pozwoli na realizację audiodeskrypcji i udostępnienie filmu osobom z niepełnosprawnościami wzroku, jednocześnie nie nakłada na podmiot prowadzący dystrybucję filmu nowych ciężarów finansowych, a jedynie zmusza do pewnego wysiłku organizacyjnego.

Depozytariuszem przekazanych materiałów powinien być Polski Instytut Sztuki Filmowej, który z kolei przekazywałby, w bezpieczny sposób, materiały, sprawdzonym podmiotom zajmującym się dostępnością kina dla osób niepełnosprawnych z powodu dysfunkcji narządu wzroku.

Przepis powinien dotyczyć tylko filmów masowo dystrybuowanych – to jest takich, które w pierwszym tygodniu po premierze na polskim rynku będą dystrybuowane w co najmniej 10 kinach.

II. Rzeczywisty stan w dziedzinie, której dotyczy projekt ustawy

Obowiązujące przepisy nie zawierają, na poziomie ustawy, regulacji dotyczących wymogu audiodeskrypcji filmów polskich i zagranicznych dystrybuowanych w kinach.

Polski Instytut Sztuki Filmowej realizuje działania służące zapewnieniu dostępności utworów filmowych współfinansowanych ze środków publicznych (w formie audiodeskrypcji, napisów dla niesłyszących lub tłumacza PJM). Od 2016 r. Polski Instytut Sztuki Filmowej wprowadził do konkursów obowiązek wykonania audiodeskrypcji przez producentów filmów fabularnych oraz pełnometrażowych filmów animowanych. W 2017 r. wymóg wykonania audiodeskrypcji został dodatkowo rozszerzony na filmy dokumentalne. Należy dodać, że wykonanie audiodeskrypcji oraz napisów dla niesłyszących jest jednym z warunków przyjęcia rozliczenia końcowego dofinansowania przyznanego przez Polski Instytut Sztuki Filmowej.

Polscy producenci tworzą audiodeskrypcję i jest ona dostępna dla podmiotów, które chcą dystrybuować filmy w nią zaopatrzone w kinach. Natomiast realizacja audiodeskrypcji do filmów zagranicznych jest bardzo utrudniona z powodu trudności w otrzymywaniu odpowiednich materiałów od ich dystrybutorów, co potwierdzają organizacje zajmujące się tą problematyką jak Fundacja Kultury Bez Barier czy Fundacja Siódmy Zmysł.

III. Różnice między dotychczasowym a proponowanym stanem prawnym

W ramach proponowanych zmian proponuje się wprowadzenie regulacji (poprzez dodanie w ustawie o kinematografii nowego art. 30a), która nakłada na podmiot prowadzący dystrybucję filmu, który w pierwszym tygodniu dystrybucji na polskim rynku ma być pokazywany w co najmniej 10 kinach, obowiązek przekazania Polskiemu Instytutowi Sztuki Filmowej kopii filmu na nośniku elektronicznym i listy dialogowej filmu w języku polskim albo plików audio zawierających audiodeskrypcję i napisy do filmu w wersji audio.

Materiały te będą przekazywane odpowiednio nie później niż 21 dni albo 48 godzin przed pierwszym dniem dystrybucji filmu w kinach.

Następnie Polski Instytut Sztuki Filmowej będzie niezwłocznie i nieodpłatnie przekazywał otrzymane materiały organizacjom pozarządowym prowadzącym działania na rzecz udostępniania filmów osobom niepełnosprawnym z powodu dysfunkcji narządu wzroku w celu realizacji audiodeskrypcji filmu.

Zgodnie z art. 2 projektowanej ustawy ma ona wejść w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, co powinno zapewnić podmiotom, na które ustawa nakłada określone obowiązki, odpowiedni czas na przygotowanie się do ich wykonywania.

IV. Przewidywane skutki proponowanych zmian

Proponowane w projekcie ustawy rozwiązanie przyczyni się do obniżenia bariery dostępu do filmów rozpowszechnianych w kinach dla osób niepełnosprawnych z powodu dysfunkcji narządu wzroku, a także osób starszych. Rozwiązanie to zmniejszy liczbę osób wykluczonych z możliwości korzystania z bieżącej kultury w zakresie kinematografii.

Oczekiwane skutki społeczne, gospodarcze i finansowe będą przedstawione w Ocenie Skutków Regulacji.

V. Konsultacje

Nadesłane w ramach konsultacji opinie i uwagi będą zamieszczone na senackiej stronie internetowej. Wyniki konsultacji zostaną przedstawione w Ocenie Skutków Regulacji.

VI. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z Prawem Unii Europejskiej

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

.....
Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu
.....